

Lösning till problemet augusti 2004

Om $f(x, y) = xy + x\sqrt{1-y^2} + y\sqrt{1-x^2} - \sqrt{(1-x^2)(1-y^2)}$ visar identiteterna

$$\begin{aligned}f(x, y) - f(-x, -y) &= 2x\sqrt{1-y^2} + 2y\sqrt{1-x^2}, \\f(x, y) - f(-x, y) &= 2xy + 2x\sqrt{1-y^2} \\f(x, y) - f(x, -y) &= 2xy + 2y\sqrt{1-x^2}\end{aligned}$$

att ett eventuellt största värde antas i kvadraten $0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq 1$. I fortsättningen betraktas bara x och y i intervallet $[0, 1]$.

Av Lagranges identitet $(ac + bd)^2 + (ad - bc)^2 = (a^2 + b^2)(c^2 + d^2)$ följer Cauchy-Schwarz olikhet $|ac + bd| \leq \sqrt{a^2 + b^2}\sqrt{c^2 + d^2}$ med likhet då och endast då $ad = bc$.

Detta ger med $a = x, b = \sqrt{1-x^2}, c = y + \sqrt{1-y^2}$ och $d = y - \sqrt{1-y^2}$

$$\begin{aligned}f(x, y) &\leq \left| x \left(y + \sqrt{1-y^2} \right) + \sqrt{1-x^2} \left(y - \sqrt{1-y^2} \right) \right| \\&\leq \sqrt{x^2 + 1-x^2} \sqrt{\left(y + \sqrt{1-y^2} \right)^2 + \left(y - \sqrt{1-y^2} \right)^2} \\&= \sqrt{2},\end{aligned}$$

med likhet i den senare olikheten om och endast om $x \left(y - \sqrt{1-y^2} \right) = \sqrt{1-x^2} \left(y + \sqrt{1-y^2} \right)$.

För $x, y \in [0, 1]$ gäller likhet i olikheten

$$x \left(y + \sqrt{1-y^2} \right) + \sqrt{1-x^2} \left(y - \sqrt{1-y^2} \right) \leq \left| x \left(y + \sqrt{1-y^2} \right) + \sqrt{1-x^2} \left(y - \sqrt{1-y^2} \right) \right|$$

om och endast om $y - \sqrt{1-y^2} \geq 0$. Alltså är $f(x, y) = \sqrt{2}$ om och endast om $x \left(y - \sqrt{1-y^2} \right) = \sqrt{1-x^2} \left(y + \sqrt{1-y^2} \right), x \geq 0, y \geq \sqrt{1-y^2} \geq 0$. Ansatsen $y - \sqrt{1-y^2} = t \left(y + \sqrt{1-y^2} \right)$, med $0 \leq t \leq 1$ ger då $x = \frac{1}{\sqrt{1+t^2}}$ och $y = \frac{1+t}{\sqrt{2}\sqrt{1+t^2}}$.

Alternativt kan man välja vinklar α och β i första kvadranten med $x = \cos \alpha$ och $y = \cos \beta$ som ger

$$\begin{aligned}f(\cos \alpha, \cos \beta) &= \cos \alpha \cos \beta + \cos \alpha \sin \beta + \sin \alpha \cos \beta - \sin \alpha \sin \beta \\&= (\cos \alpha \cos \beta - \sin \alpha \sin \beta) + \cos \alpha \sin \beta + \sin \alpha \cos \beta \\&= \cos(\alpha + \beta) + \sin(\alpha + \beta) \\&= \sqrt{2} \left(\sin \frac{\pi}{4} \cos(\alpha + \beta) + \cos \frac{\pi}{4} \sin(\alpha + \beta) \right) \\&= \sqrt{2} \sin \left(\alpha + \beta + \frac{\pi}{4} \right) \leq \sqrt{2}\end{aligned}$$

med likhet då och endast då $\alpha + \beta = \frac{\pi}{4}$.

Svar: Största värdet är $\sqrt{2}$ och antas då och endast då $x = \frac{1}{\sqrt{1+t^2}}, y = \frac{1+t}{\sqrt{2}\sqrt{1+t^2}}, 0 \leq t \leq 1$